

VUODEN 2022 TALOUSARVION VALMISTELU

1. YLEISTÄ

1.1. Talousarvion taloudellinen perusta

Kuntastrategia

Uusi kuntastrategia laaditaan heti valtuustokauden alussa. Tavoitteena on, että uusi strategia on valmiina 31.10. mennessä, ja sen perusteella voidaan jo asettaa talousarvioon toiminnallisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Taloudellisena tavoitteena talousarvion laadinnalle on noin 1,8 miljoonan euron vuosikate.

Verorahoituksen (verot ja valtionosuudet yhteensä) on arvioitu olevan vuonna 2021 yhteensä 33,9 miljoonaa euroa.

Verotuloarvio perustuu Kuntaliiton veroennustekehikkoon ja kunnan vuoden 2021 veroprosentteihin. Ennuste liitteenä.

Valtionosuusarvio perustuu Kuntaliiton toukokuussa 2021 julkaisemaan ennustekehikkoon. Arvio on, että valtionosuudet kasvaisivat noin 80 000 euroa vuoden 2021 tasosta.

Toimintamenot ja -tuotot

Toimintatuotoissa budjetoinnin lähtökohtana kahden prosentin nimellinen kasvu vuoden 2021 talousarvioon nähden.

Toimintakuluissa tavoitteena on, että menokasvu vuoden 2021 tasoon jää tavanomaisessa toiminnassa alle kahden prosentin, joka vastaa arvioitua palkankorotustarvetta sekä inflaatiota.

Palvelujen ostoissa tulee huomioida Eksoten maksuosuuksien realistinen budjetointi.

1.2. Talousarvion ja -suunnitelman rakenne

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Määrärahat ja tuloarviot ovat bruttomääräisiä, ellei kunnanvaltuusto erikseen päättä nettomääräisestä sitovuudesta.

Valmistelun perusteella muodostuu käyttötalous- ja investointiosa, jotka on laadittava taloushallinnon järjestelmään kustannuspaikoille tileittäin.

Hallintopalveluissa valmistellaan tuloslaskelma- ja rahoitusosa, joihin tarvittavat tiedot johdetaan käyttötalous- ja investointiosista.

Käyttötalousosa

Talousarviossa ja -suunnitelmassa kunnanvaltuusto asettaa lautakunnille tulosalueittain toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden saavuttamiseen käytettävissä olevat määrärahat. Määrärahan tai tuloarvion yhteydessä voi olla yksi tai useampia tavoitteita, joita on kunnan toiminnassa ja taloudessa noudatettava. Tavoitteet voivat olla joko sitovia tai ei-sitovia. Muutokset sitoviin tavoitteisiin on hyväksyttävä kunnanvaltuustossa. Talousarvion seurannassa sekä tilinpäätöksessä tulee tulosalueittain selvittää asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Talousarviotavoitteiden asettamiseen ja niiden mitattavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tavoitteiden tulee olla laadittuna siten, että ne pohjautuvat valtuuston syksyllä hyväksymään strategiaan. Strategian pohjalta lautakuntien tulee laatia kullekin tulosalueelle toimintansa kannalta 1–3 keskeistä talousarviotavoitetta, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia. Tavoitteiden käytännön laatisesta ohjeistaa kunnanjohtaja tarkemmin syksyllä.

Hyvä tavoite on merkittävä toiminnan ohjaamisen kannalta, mitattava ja keskeinen, johtaa oikeaan strategiseen suuntaan, ymmärrettävä, riittävän yksinkertainen, ristiriidaton ja sillä on yhteys resursseihin, siihen pystytään vaikuttamaan, realistinen ja hyväksyttävä.

Lakiin, asetuksiin ja normeihin perustuvien velvoitteiden täyttäminen ei koskaan voi olla tavoitteena, koska ne tulee saavuttaa ilman tavoiteasetantaakin. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, miten talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet, siksi mitattavuuteen / seurattavuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Usean vuoden aikana toteutettava hanke jaetaan toteuttamisaikataulunsa mukaisesti eri vuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille. Investointiosaan arvioidaan talousarviovuonna tarvittava määräraha.

Investointiosaan otettavan hankkeen euromääräinen raja on 10 000 euroa. Tätä pienemmät hankkeet ovat käyttötalousosassa huomioitavia. Tuloarviona talousarviossa esitetään arvioidut rahoitusosuudet investointimenoon.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen – HYTE

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on tavoitteellista toimintaa, jolla tuetaan väestön hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisäämistä, kansantautien, tapaturmien ja muiden terveysongelmien vähentämistä sekä eri väestöryhmien välisten terveyserojen vähentämistä.

Terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan ”kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin”.

Valtuusto on hyväksynyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtuustokausittaisen suunnitelman, joka tulee ottaa talousarvion laadinnassa huomioon.

Vaikutusten ennakoarviointi, IVA ja / tai EVA ja LVA

Kaikissa laajemmissa hankkeissa (suuret peruskorjaushankkeet, toiminnan muutossuunnitelmat jne.) on syytä tehdä laajahko vaikutusten ennakoarviointi.

Vaikutusten ennakoarviointi voi kohdistua pelkästään ihmisiin tai laajemmin esimerkiksi ympäristöön, organisaatioon tai talouteen.

2. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN SISÄLTÖ

2.1 Tekstit

Perustelutekstit kirjoitetaan suoraan taloussuunnitteluohjelmaan vuoden 2021 otsikoinnin mukaan.

2.2 Käyttötalous

Taloushallinnon talousarviosovellukseen on siirretty kustannuspaikoittain edellisen vuoden talousarviossa hyväksytyt luvut. Lautakuntien tulee tallentaa itse tiedot taloushallinnon järjestelmään annetuilla tunnuksilla. Talousarviotiedot annetaan pyöristettyinä alaspäin lähimpään 10 euroon.

2.2.1 Palkat

Nykyiset työehtosopimukset päättyvät helmikuun 2022 lopussa.

Vuoden 2022 talousarviossa varaudutaan 2,0 %:n korotukseen (kesäkuun 2021 palkoista korotettuna). Palkanlaskenta toimittaa listauksen henkilöstön korotetuista palkoista.

2.2.2 Henkilösivukulut

Henkilösivukustannukset lasketaan seuraavasti:

- sosiaaliturvamaksu on 1,42 %
- työttömyysvakuutusmaksu, tapaturmavakuutus, taloudellinen tuki 2,26 %
- palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu on 16,85 %.
- eläkemenoperusteisesta maksuosa syötetään taloustoimiston toimesta.

Lomarahoihin varataan 6 % vuotuisista palkoista.

Taluspäällikkö ohjeistaa ja täsmentää tarpeen mukaan sivukustannusten määriä, mikäli niihin tulee olennaisia muutoksia laadinnan aikana.

2.2.3 Vuokrat / vastikkeet ja sisäiset erät

Ulkoiset vuokrat

Toimialat merkitsevät ulkoiset vuokrat ja vastikkeet entiseen tapaan taloussuunnitteluohjelmaan.

Sisäiset vuokrat ja muut palvelut

Hyvinvointipalvelut kirjaa taloussuunnitteluohjelmaan vuoden 2022 sisäiset veloitukset ateria- ja siivouspalveluista ja hallinto-osasto kiinteistöhoitopalveluista. Ilmoitettua vuokratasoa voidaan soveltaa myös suunnitelmavuosiin 2022–2023.

3 AIKATAULU

30.9.2021 mennessä: talousarvioluvut syötettynä ohjelmistoon ja investointiesitys valmis

Lokakuun alku (päivä tarkentuu) valtuuston talousarvio- ja strategiaseminaari, jossa tarkemmat linjaukset jatkovalmistelulle sekä veroprosenttiesitykselle.

Marraskuun alku (päivät tarkentuvat): veroprosentti päätettävänä kunnanhallituksessa ja -valtuustossa (viim. 17.11.)

30.11. mennessä: lautakuntien talousarvioesitykset valmiina

Joulukuu: talousarvion käsittely KH ja KV (päivät tarkentuvat)

RUOKOLAHDEN KUNNANHALLITUS

Matias Hilden
va. kunnanjohtaja

Arja Koikkalainen
taluspäällikkö